



VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN
EN AMBTENARENZAKEN

VERGADERING VAN 31 MEI 1994

Interpellatie van de heer W. Verreycken tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de terugvoering van subsidies toegekend aan de v.z.w. Cesco

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het stemrecht van onderdanen van de Europese Unie bij de gemeenteraadsverkiezingen
Met redenen omklede motie

VOORZITTER : de heer W. Demuyt, waarnemend voorzitter

— *De interpellatie wordt gehouden om 10.14 uur*

Interpellatie van de heer W. Verreycken tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de terugvordering van subsidies toegekend aan de v.z.w. Cesco

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Verreycken tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de terugvordering van subsidies toegekend aan de v.z.w. Cesco.

De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken : Mijnheer de voorzitter, het verheugt mij dat de commissie akkoord gaat om eerst mijn interpellatie over het Centrum voor Economische en Socio-cultureel Onderzoek, het Cesco, te horen want ik word verwacht in de commissie voor Financiën die eveneens op dit ogenblik plaatsvindt.

Mijnheer de minister, de v.z.w. Cesco was aanvankelijk een adviesorgaan van het Antwerpse ABW en ontving dan ook werkingsdotaties van datzelfde ABVV. Dat was lo-

gisch. Die v.z.w. kreeg opeens het etiket van studiedienst toen een bestendig afgevaardigde, de heer Van Santvoort, bestuurder-directeur werd.

Over de werking van de v.z.w. zegt de voorzitter van de raad van bestuur en ik citeer : "Ik ben al vier jaar met pensioen en men is bij de v.z.w. vergeten de raad van bestuur te vernieuwen. Een aantal bestuursleden is al overleden. Zelfs vóór mijn pensioen is de raad van bestuur, bij mijn weten, nooit samengekomen".

Dit zijn sterke verklaringen van een voorzitter van een raad van bestuur, de heer Marcel Schoeters. Deze verklaringen tonen ook aan dat vanaf 1979, toen de heer Schoeters voorzitter werd, tot op vandaag geen enkele publikatie van jaarvergaderingen correct was. Er was immers geen raad van bestuur die ooit had vergaderd. Dit zegt de voorzitter zelf. Toch kreeg deze, feitelijk onbestaande v.z.w. — die trouwens nooit enige onderzoeksactiviteit aantoonde — een subsidie die samengeteld opliep tot 8.235.000 frank.

Mijnheer de minister, ik wil hier niet vooruitlopen op het aangekondigde gerechtelijk onderzoek, maar ik meen dat het onze opdracht is de belangen van de belastingbetaler te vrijwaren. De overheid moet, mijns inziens, die onterecht uitbetaalde subsidie terugvorderen. Deze subsidies zijn niet onterecht omwille van wat het gerechtelijk onderzoek zal uitwijzen, maar omwille van de ver-

klaringen die de voorzitter zelf aan de pers heeft afgelegd en waaruit blijkt dat wij aan een fictieve v.z.w. subsidies hebben laten uitbetalen. Het gerecht moet onderzoeken waaraan die gelden werden besteed. Indien iemand zich, op kosten van de gemeenschap, persoonlijk verrijkte, dan zal de rechtbank hem daarvoor ter verantwoording roepen. In uw hoedanigheid van voogd van de Vlaamse provincies kunt u de bewuste v.z.w., niet de personen, aanspreken.

Ik dring er dan ook op aan dat de toegekende subsidies zouden worden teruggevorderd. In de marge daarvan dient tegelijk het subsidieartikel, dat nog steeds in de provinciale begroting staat ingeschreven en voor 1994 een subsidie van 750.000 frank uittrekt, te worden geschrapt.

Dit geval is ongeveer analoog aan de gebeurtenissen in Brabant waar ook belangenvermenging en persoonlijke verrijking door gemeenschapsgelden werden aangehaald. Ik verwijs naar de v.z.w. PCS-PB. De minister van Binnenlandse Zaken heeft daar, als voogdij-overheid ingegrepen en een en ander rechtgezet.

In dit geval kunt u, als voogd van de Vlaamse provincies, uw invloed aanwenden om ervoor te zorgen dat de beslissingen van de bestendige deputatie worden gecorrigeerd.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, die v.z.w., die

Verreycken

vanuit haar oorsprong in de ABVV-gebouwen in Antwerpen is gevestigd, kan blijkens de verschillende publikaties obscuur worden genoemd. De situatie is misschien niet volledig symptomatisch, maar het staat in elk geval vast dat een ondoorzichtig web van intercommunales en v.z.w.'s in het zogenaamde middenveld in de provincies is gegroeid. Volgens mij zou een middenveld moeten worden afgebakend volgens sociaal-economische noodzaken en niet volgens de grenzen van de oude Franse departementen. Ik heb een probleem met het bestaan van de huidige provincies en met haar grenzen. Het is trouwens binnen die grenzen dat er verschillende aandachtspunten zijn. Ik verwijs enkel naar de situatie te Antwerpen, waar zowel voor de regio Antwerpen als voor Mechelen en voor Turnhout drie afzonderlijke strategische plannen werden opgemaakt. Dit toont duidelijk aan dat er andere sociaal-economische begrenzingen in dat middenveld zijn. De regio Antwerpen zou bijvoorbeeld veel beter aansluiting zoeken bij de regio grenzend aan het havengebied van Oost-Vlaanderen, dan bij Turnhout of bij Mechelen. Dit zijn zaken die aangenomen en aangenomen worden, maar die niet worden doorgetrokken naar de afbakening van het middenveld worden gehandhaafd.

In het kader van deze korte interpellatie is het onmogelijk om heel de discussie over dat middenveld en de provincies te voeren. Ik beperk mij dan ook tot het Cesco-dossier en wens ter zake drie concrete vragen te stellen.

Ten eerste, zal de minister, als hoofd van de Vlaamse provincies, de uitbetaalde miljoenen van de v.z.w., die op dit ogenblik in vereffening is, terugvorderen ?

Ten tweede, zal de minister, analoog aan wat de minister van Binnenlandse Zaken in Brabant deed, in de pro-

vincie Antwerpen zijn invloed aanwenden om het laakbare subsidie-artikel onmiddellijk in de provinciale begroting te doen schrappen ?

Ten derde, ziet de minister een mogelijkheid om de bestaande v.z.w.'s of om aan de provincies instructies te geven om grondig te saneren. Ik denk bijvoorbeeld aan het opleggen van een oprichtingsstop voor nieuwe, ondoorzichtige v.z.w.'s. Ik meen dat, wanneer nieuwe v.z.w.'s worden opgericht, deze v.z.w.'s door democratisch gemandateerden moeten kunnen worden gecontroleerd. Uit de twee dossiers, zowel uit het Brabantse als uit het Cesco-dossier, blijkt dat de democratisch gemandateerden, de raadsleden, geen enkel inzicht in de v.z.w.'s hebben. Daarvoor moeten niet de gemandateerden met de vinger worden gewezen maar wel degenen die de ondoorzichtigheid in stand willen houden, met name degenen die de baronieën van de bestendig afgevaardigden willen afschermen.

Deze laatste, meer algemene vraag naar de manier waarop de minister denkt te kunnen saneren of meent opdracht tot saneren aan de provincies te kunnen geven, is dus niet zonder belang.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T, Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, de heer Verreycken heeft drie concrete vragen gesteld. De eerste vraag gaat over de toelage van 750.000 frank. De tweede vraag betreft de terugvordering en de derde vraag gaat over de v.z.w.'s in het algemeen.

Inzake de terugvordering zal het gerechtelijk onderzoek uitsluitend moeten geven. Het lijkt mij ook aangegeven nu reeds aan de gouverneur te vragen om de nodige voorzorgen te nemen voor de terugvordering van ten onrechte uitgekeerde subsidies, ook in de voorbije jaren, indien uit het gerechtelijk onderzoek zou

blijken dat er sprake is van onrechtmatig gebruik van deze subsidies.

U vraagt dat die 750.000 frank, die in de begroting 1994 van de provincieraad van Antwerpen is ingeschreven, zou worden geschrapt. Juridisch-technisch is dit nu niet mogelijk. De toelage, die reeds enkele jaren wordt toegekend, was ook opgenomen in de oorspronkelijke begroting die door de provincieraad op 21 oktober 1993 werd aangenomen. Zij was dus reeds goedgekeurd vooraleer de commotie rond het dossier ontstond.

Wij zijn op de hoogte van het initiatief van het provincieraadslid Lowie, dat namens het Vlaams Blok heeft voorgesteld om, ter gelegenheid van de aanpassing van de begroting, doorgevoerd op 24 maart 1994, die toelage te schrappen. Dat voorstel werd door de provincieraad verworpen omdat een dergelijke beslissing zou vooruitlopen op het resultaat van het gerechtelijk onderzoek. Omdat de toelage niet voorkomt in de tweede reeks wijzigingen was het voor mij, juridisch-technisch, niet mogelijk een eventuele beslissing tot schrapping te nemen. Immers, dit artikel was niet opgenomen in de artikelen die voor wijziging vatbaar waren. Men kan er dan ook geen toezicht over uitoefenen.

Ik heb aan de gouverneur van Antwerpen gevraagd of reeds een onderzoek was ingesteld naar de correcte aanwending van de door CESCO jaarlijks ontvangen subsidies. De betoelaging ingeschreven in de begroting 1994 werd tot op heden niet uitbetaald. In zijn antwoord wees de gouverneur trouwens op het volgende en ik citeer : "Dat alle subsidie-oossiers op een ernstige wijze worden onderzocht door de provinciale administratie en vervolgens in de zitting van de bestendige deputatie, alvorens het door de provincieraad uitgetrokken krediet wordt aangewend en de subsidie betaalbaar wordt gesteld. De uitbetaling geschiedt slechts nadat het Rekenhof zijn visum heeft verleend." En hij voegde eraan toe : "Evenmin als

Kelchtermans

enige andere subsidiërende overheid, beschikt mijn bestuur over opsporingsbevoegdheden van de gerechtelijke instanties om na te gaan of eventueel frauduleuze handelingen toegekende subsidies van hun bestemming zullen hebben afgewend".

Alle administratieve stukken betreffende de subsidiëring van de v.z.w. Cesco bevinden zich momenteel in handen van de onderzoeksrechter. Vervolgens zullen wij aan de gouverneur, in aansluiting bij ons schrijven omtrent de subsidie ten bedrage van 750.000 frank, nog een brief richten waarin wij onze voorzorgen zullen nemen aangaande het gebeurlijk terugvorderen van de subsidies die in het verleden werden toegekend, mochten deze ten onrechte zijn aangewend, wat het onderzoek nog moet uitwijzen.

Het is bovendien interessant te vermelden dat wij, bij wijze van bewaarende maatregel, op 29 april de eerste voorzitter van het Rekenhof eveneens aanschreven om zijn aandacht te vestigen op het lopende gerechtelijk onderzoek met betrekking tot de v.z.w. Cesco. Ik kan deze brieven trouwens aan de interpellant bezorgen. Ik zal nu reeds de inhoud van de brief aan de eerste voorzitter voorlezen : "Ik vestig uw aandacht op het feit dat met betrekking tot de v.z.w. Cesco een gerechtelijk onderzoek gaande is. In antwoord op mijn vraag naar de correcte aanwending door Cesco van de jaarlijkse subsidies, heeft de heer gouverneur geantwoord dat alle subsidiedossiers op een ernstige wijze worden onderzocht en dat de uitbetaling slechts geschiedt nadat het Rekenhof zijn visum heeft verleend. Mag ik dan ook uw bijzondere aandacht vragen met betrekking tot het verlenen van het visum door het Rekenhof voor de gehele of gedeeltelijke betaling van die subsidies, zolang de gerechtelijke procedure niet is beëindigd en bijgevolg de nodige voorzorgen, ook

naar het Rekenhof, hieromtrent zijn genomen". Einde citaat.

Mijnheer Verreycken, ik kom nu tot uw laatste, principiële vraag, namelijk welke het standpunt is van de toezichthoudende overheid van het departement van Binnenlandse Aangelegenheden ten opzichte van het netwerk van v.z.w.'s, dat zowel thans als in het verleden her en der ontstond.

De discussie ten gronde werd reeds aangekaart in het beleidsdocument Vlaanderen 2002 en daaromtrent werden een aantal suggesties geformuleerd in de omzendbrieven. In dat verband verwijs ik trouwens naar de omzendbrief van 21 april 1993, alsook naar de opties die werden genomen in Vlaanderen 2002. Daarin werd duidelijk gesteld dat de politiek verkozen organen en dus ook de mandatarissen, rechtstreeks verantwoordelijk zijn voor het beleid en daarvoor verantwoording moeten afleggen aan de bevolking. Wij stellen vast dat er een ruime consensus bestaat tussen de politieke fracties aangaande de uitzuivering van instellingen op het intermediaire niveau en over een versterking van de democratische werking van de provincies.

Mijnheer Verreycken, uw suggesties zijn waardevol, maar slechts toepasbaar op het ogenblik dat wij zelf over het instrument beschikken om dergelijke voorstellen in bestuursbeslissingen om te zetten. Na de regionalisering van de provinciewet, die in het Sint-Michielsakkoord werd vastgelegd en tijdens de volgende legislatuur zou moeten tot stand komen en waarbij gemeenten en provincies vallen onder de volledige bevoegdheid van het Vlaamse parlement, zullen wij in staat zijn zowel de territoriale grenzen van de provincies vast te leggen als de bestuursvorm ervan te bepalen.

Ingevolge de bevoegdheid waarover wij thans beschikken, bereiden wij een ontwerp van decreet voor inzake het administratief toezicht op de provincies. Hiervoor zullen wij ons

trouwens baseren op dezelfde principes als voor het decreet inzake het toezicht op de gemeenten, dat overigens dooft de Vlaamse Raad werd goedgekeurd. Dit zal ongetwijfeld leiden tot een meer democratisch toezicht op intermediair niveau.

De voorzitter : De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn brief aan de gouverneur, waarvan de inhoud duidelijk tegemoetkomt aan de behartiging van de gelden van diegenen die wij worden geacht te besturen.

Ik heb slechts één bedenking. Inderdaad, het voorgaande verhaal toont aan dat de gouverneur zich bezondigt aan wensdromen, wanneer hij zegt dat elk vraag om betoelaging op ernstige wijze wordt onderzocht alvorens het visum wordt gevraagd. Het ernstige onderzoek waarvan sprake wordt immers weggelachen door de voorzitter van de raad van bestuur van de gewraakte v.z.w..

Weliswaar apprecieer ik de intenties van de minister die duidelijk blijkt geeft van zorg voor een goed bestuur.

— *Het incident wordt gesloten om 10.30 uur.*

Interpellatie van de heer f. Van Vaerenbergh tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het stemrecht van onderdanen van de Europese Unie bij de gemeenteraadsverkiezingen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Kelchtermans, minister an Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het stern-

Voorzitter

recht van onderdanen van de Europese Unie bij de gemeenteraadsverkiezingen.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is niet de eerste maal dat ik het probleem van het stemrecht van onderdanen van de Europese Unie, dat trouwens een belangrijk deel van de Vlaamse publieke opinie bezighoudt, te berde breng.

Naar aanleiding van een interpellatie die ik richtte tot minister-president Van den Brande, werd in de Vlaamse Raad een resolutie aangenomen die drie voorwaarden bepaalt aangaande het stemrecht van Europeanen, niet ingezetenen van ons land, met betrekking tot de Europese verkiezingen.

De twee voornaamste voorwaarden zijn de belastingplicht in het gewest en de kennis van de taal.

Enkele weken geleden richtte ik een interpellatieverzoek over hetzelfde onderwerp tot de federale eerste minister, maar uiteindelijk was het de minister van Buitenlandse Zaken die mijn interpellatie beantwoordde.

Op mijn vraag naar het standpunt van de federale regering aangaande het stemrecht van Europeanen bij gemeenteraadsverkiezingen, na de institutionele hervormingen die werden doorgevoerd, wees de minister van Buitenlandse Zaken eerst en vooral op het verschil in stemgedrag bij de Europese en de gemeenteraadsverkiezingen. Hij voegde eraan toe dat hij tijdens de laatste Europese Ministerraad, waar de ontwerp-richtlijn van de Europese Commissie die deze aangelegenheid regelt voor het eerst werd besproken, duidelijk maakte dat dezelfde voorwaarden niet automatisch moesten gelden voor beide verkiezingen.

Vervolgens zei de minister van Buitenlandse Zaken dat iedere bevoegde autoriteit van het land — zowel de federale regering als de gewesten die erbij betrokken zijn — in kennis werden gesteld van de ontwerp-richtlijn die de Europese Commissie eind februari voorstelde.

Deze ontwerp-richtlijn wordt momenteel procedureel behandeld door de commissie van het Europees Parlement en gezien de nakende Europese verkiezingen zal vermoedelijk het nieuwe Europees Parlement zich ten gronde moeten uitspreken over deze aangelegenheid.

Toch werden een aantal problemen, waarvoor velen in dit land zeer gevoelig zijn, niet weerhouden.

Om dit te illustreren, zal ik zes punten aanhalen die invloed kunnen uitoefenen op de verhoudingen tussen de burgers naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen in het jaar 2000.

Ten eerste is er een institutioneel probleem, in die zin dat de Grondwet, waarin wordt bepaald dat alleen Belgen stemrecht hebben, moet worden gewijzigd.

In de Grondwet wordt bepaald dat alleen de Belgen stemplicht hebben. De Grondwet moet dus worden gewijzigd vooraleer wij die nationaliteitsvoorwaarde kunnen laten vallen. Ik weet wel dat het in dit land niet altijd gebruikelijk is de Grondwet na te leven. Ik herinner u bijvoorbeeld aan de invoering van het algemeen enkelvoudig stemrecht in 1919. Het werd toen goedgekeurd en pas nadien heeft men de Grondwet gewijzigd. Wij moeten echter trachten om op een wettelijke wijze te werken.

Ik kom tot een tweede, algemeen probleem. Wij stellen vast dat, zowel voor de Europese als voor de gemeenteraadsverkiezingen, er hoogstwaarschijnlijk een onderscheid tussen onderdanen en niet-onderdanen zal worden gemaakt. Wij kennen in dit land de stemplicht. Een Europeaan die hier woont, en dus het recht

heeft om te kiezen en verkozen te worden, heeft de mogelijkheid om al dan niet te stammen. Voor hem is er dus het stemrecht. Als hij zich laat inschrijven heeft hij natuurlijk stemplicht. Hij heeft echter de mogelijkheid om zich al dan niet te laten inschrijven. Ik meen dat wij, als goede Europeanen, allemaal over dezelfde kam moeten worden geschoren. Ik pleit er dus voor dat wij op dat ogenblik ook het stemrecht en niet de stemplicht zouden hebben.

Een derde probleem is meer van acute aard en houdt verband met de politieke machtsverhoudingen, vooral in Brussel, met name de concentratiedrempel. U weet dat Luxemburg, waar veel Europese, niet-Luxemburgse onderdanen wonen, destijds een uitzondering heeft gevraagd. Wanneer men bij de twee eerstvolgende verkiezingen vaststelde dat er meer dan 20 percent Europeanen aan deze verkiezingen zou deelnemen, werd een uitzondering gevraagd.

Mijnheer de minister van Buitenlandse Aangelegenheden, ik vestig er uw aandacht op dat dit voor een groot probleem zorgt. Wij stellen vast dat in veel gemeenten in en rond Brussel — vooral in Brussel, maar dat valt niet onder uw bevoegdheid — er een vrij grote concentratie is van Europese onderdanen, niet-ingezetenen. Hun aanwezigheid kan bepaalde machtsverhoudingen wijzigen. Ik vraag uw aandacht voor dit feit.

Een vierde probleem betreft de verblijfsduur. In de oorspronkelijke ontwerp-richtlijn wordt bepaald dat, om te kunnen kiezen, men een bepaalde periode in het land, waar men zijn stem wil uitbrengen, moet verblijven. Om verkozen te worden, moet men er nog een langere periode verblijven.

Naar het schijnt zouden deze twee voorwaarden, de concentratiedrempel en de verblijfsduur, in de commissie van het Europees Parlement gesneuveld zijn.

Van Vaerenbergh

Bovendien is er een probleem van taalkennis. U weet dan men in Vlaanderen vrij gevoelig is voor de taalkennis en dat men ter zake bepaalde eisen zou willen stellen.

Tot slot is er het probleem van de belastingen. Het zou niet opgaan dat op een bepaald ogenblik iemand kan worden verkozen, en dus mee kan bepalen welke lokale belastingen moeten worden geheven, wanneer hijzelf aan deze lokale belasting niet is onderworpen. Ter zake heeft de minister van Buitenlandse Zaken, naar aanleiding van een interpellatie over het stemrecht voor de Europese verkiezingen, gezegd dat dit voor hem niet door de beugel kon. Wie in een gemeente wil verkozen worden en dus wil beslissen, moet in elk geval in die gemeente ook belastingen betalen.

Ik breng deze problemen naar voren om u aan te tonen dat in het Vlaamse land over een aantal van die voorwaarden een consensus bestaat.

Ik las in de pers dat onder andere de SP-voorzitter van mening is dat de voorwaarden aangaande de belastingplicht en de kennis van de taal in ieder geval moeten gelden. Bovendien moet een zekere verblijfsduur worden aangetoond. Er zal echter nog steeds een probleem bestaan aangaande de nationaliteit.

De Volksunie heeft geen enkel probleem met de vijf gestelde voorwaarden ; iedereen is immers gelijk voor de wet.

De woordvoerder van de VLD was hoe dan ook voorstander van de belastingplicht en van het stemrecht, maar niet van de stemplicht. Bovendien vroeg hij dat er eisen werden gesteld aangaande de taalkennis.

De fractieleider van de CVP was van oordeel dat de voorwaarden met betrekking tot de belastingplicht en de verblijfsduur in elk geval moesten gelden.

De federale minister van Begroting was in het verleden reeds van mening dat zeker moest worden voldaan aan de voorwaarde aangaande de taalkennis.

Het Vlaams Blok en Ecolo-Agalev namen elk een extreem standpunt in : de eerste partij wil het stemrecht van onderdanen van de Europese Unie zonder meer verbieden en de andere wil stemrecht voor iedereen die in België verblijft. Het komt er thans op aan de voorwaarden dege-lijk vast te leggen.

In zijn antwoord op mijn interpellatie zei minister Claes bovendien dat uiteindelijk iedereen op de hoogte was van de situatie en dat het institutioneel kader hoe dan ook zou worden gerespecteerd. Hij voegde eraan toe dat dienaangaande zou worden overlegd met de gewesten en dat de eerste bespreking 's anderendaags zou doorgaan.

Mijnheer de minister, graag kende ik het Vlaamse standpunt ter zake. Onze eisen zullen immers van doorslaggevend aard zijn op het ogenblik dat de federale minister België zal vertegenwoordigen en tot een consensus zal moeten komen.

In dat verband zijn de essentiële voorwaarden — en waarvoor de publieke opinie overigens het meest gevoelig is — de kennis van de taal en de belastingplicht.

Ter illustratie hiervan zal ik twee voorbeelden aanhalen.

Ten eerste, zou het onverantwoord zijn mocht een niet-belastingplichtige persoon die wordt verkozen om in de gemeenteraad te zetelen, nadien een urbanisatiebelasting invoeren of de personenbelastingen verhogen. Het zou niet opgaan dat hij anderen laat opdraaien voor heffingen waaraan hij zelf ontsnapt.

Ten tweede, zou het eveneens een probleem zijn wanneer een burgemeester of schepen, in de uitoefening van zijn functie van ambtenaar van de burgerlijke stand, de taal niet

zou begrijpen van diegenen aan wie hij het ja-woord moet verlenen. Vergeet niet dat bijvoorbeeld "ja" in het Grieks "naï" wordt uitgesproken.

Ons land en Vlaanderen moeten bestuurbaar blijven, ook — en zeker — wat persoonsgebonden materies betreft, en in dat opzicht is de kennis van de taal erg belangrijk. Ik vermoed dat iedereen het met mij eens is wanneer ik zeg dat de bestuurders als het ware de bestuurden moeten dienen, maar niet omgekeerd : de bestuurden mogen bij wijze van spreken niet de knechten worden van de bestuurders.

Uiteindelijk zal Vlaanderen deze wet moeten uitvoeren. Inderdaad, ingevolge de institutionele hervormingen zal Vlaanderen in het jaar 2000 principieel bevoegd zijn inzake de organieke wetgeving op het vlak van de gemeenten.

Dit is dus een reden te meer om zeer attent te zijn voor wat met deze Europese verkiezingen over ons zal komen.

Mijnheer de minister, was er in de Vlaamse regering ter zake reeds overleg om te bepalen welke houding in Vlaanderen tegenover deze problematiek, waarmee wij noodgedwongen zullen worden geconfronteerd, zal worden aangenomen ? Ik zeg niet dat de Europeanen hier met de gemeenteraadsverkiezingen niet mogen stemmen. Zowel ik als mijn partij zijn voorstander van dat stemrecht. Het moet echter aan bepaalde voorwaarden worden gekoppeld, onder meer de belastingplicht, de taalkennis en een aantal andere voorwaarden. Wanneer iemand in België drie of zes maanden woont, dan wil dat nog niet zeggen dat hij in de plaatselijke gemeenschap voldoende is geïntegreerd om met kennis van zaken te oordelen. Ook daar zouden we dus enkele voorwaarden willen stellen, onder meer inzake de verblijfsduur, om het stemrecht te kunnen uitoefenen en zeker om te kunnen worden verkozen. Daarbij rijst de vraag of het aantal verkoze-

Van Vaerenbergh

nen niet aan bepaalde voorwaarden moet worden onderworpen, onder meer een voorwaarde inzake het quotum.

Dit zijn de bekommernissen die ik naar voren wenste te brengen. Het is zeker niet de bedoeling de Vlaamse regering op te jagen. Wij vragen echter dat wij daarin, met kennis van zaken, kunnen meespreken en als Vlaams parlement onze bijdrage kunnen leveren.

Dat alles is des te belangrijker omdat wij weten dat, gezien de situatie op Europees vlak, de ministerraad het wetgevend orgaan is. Wanneer daar een beslissing wordt genomen weten wij welke norm wij moeten respecteren. Onze invloed om als Vlaams parlement inspraak te hebben, komt dus eigenlijk maar in tweede of derde orde. De Vlaamse regering moet het waarmaken in het overleg met de federale regering. De federale regering zal met de elf andere staten, binnenkort misschien vijftien, aan tafel moeten zitten. Daar beschikt de federale minister, die ons land zal vertegenwoordigen, over een vetorecht. Als hij zich met alles akkoord verklaart, zal dit als een stormram over ons komen en zullen wij met de problemen zitten, met alle gevolgen vandien.

Ter zake verwijs ik naar het taalprobleem in het Merkenbureau. Zowel in de Vlaamse Raad als in het federale parlement hebben we daarover interpellaties gehouden. Iedereen zei dat het eigenlijk niet kon, maar intussen is alles toch in de plooiën gevallen. Het is beter, vanaf het begin, klaar en duidelijk te weten hoe de toestand zou kunnen evolueren om gewapend te zijn en niet voor onvoorziene omstandigheden te worden geplaatst. Men zal nadien dan ook niet kunnen zeggen dat in Europa alles over de hoofden heen wordt beslist, dat Europa te ver van ons staat en dat de bureaucraten alles te zeggen hebben.

Wij hebben nu de zaak in handen. Wij hebben de mogelijkheid om bepaalde voorwaarden af te dwingen. Laten wij dan ook alle middelen aangrijpen om te vermijden dat wij voor voldongen feiten worden geplaatst, met alle herrie vandien, die we nadien zeker zullen betreuren. Overleg biedt veel mogelijkheden. Ik hoop dus dat wij tot een goed overleg zullen komen. Enerzijds is er het overleg tussen Vlaanderen en het federale gezag, anderzijds het overleg op Europees niveau wanneer de federale minister, die ter zake is bevoegd, de beslissingen zal moeten nemen.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, de heer Van Vaerenbergh zegt dat het niet zijn bedoeling is om de Vlaamse regering op te jagen. Ik zal dan ook in alle rust op de verschillende vragen, die hij ook in het federale parlement heeft gesteld, antwoorden.

Ik heb trouwens kennis gekregen van zowel de interpellaties als van de antwoorden. Zij hebben bijgedragen tot de bepaling van het standpunt dat door de minister-president, in hoofde van zijn bevoegdheid voor Externe Betrekkingen, op de coördinatievergadering zal worden ingenomen.

Het is juist dat de Europese Commissie het voorstel van richtlijn heeft goedgekeurd tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het actief en passief kiesrecht bij gemeenteraadsverkiezingen voor burgers van de Unie die verblijven in een lidstaat waarvan zij de nationaliteit niet bezitten op 23 februari 1994.

Volgens de procedure moet dit voorstel vóór einde 1994 unaniem worden goedgekeurd door de raad Algemene Zaken. Inmiddels werden de besprekingen in het Europees Parlement aangevat en op 19 april stelde de commissie de betrokken richtlijn voor aan de leden van de raad Alge-

mene Zaken. De raad Binnenlandse Zaken wijdde hieraan een zuiver formele bespreking op 21 april jongstleden ; vervolgens werd de ontwerprichtlijn verwezen naar een werkgroep ad hoc en naar het Overlegorgaan van de Permanente Vertegenwoordigers van de betrokken lidstaten.

Het Belgische standpunt wordt voorbereid door een Europese coördinatievergadering op het ministerie van Buitenlandse Zaken, waarbij zowel de federale ministeries als de Gemeenschappen en Gewesten worden vertegenwoordigd. Op deze vergadering zal het voorstel van richtlijn ten gronde worden besproken, waarna een voorstel aan de Belgische ministerraad zal worden voorgelegd.

Het standpunt van de Vlaamse vertegenwoordigers op de Europese coördinatievergadering die — terloops gezegd — vandaag plaatsvindt, is als volgt geformuleerd : "Ten eerste, Vlaanderen stelt vast dat de richtlijn het niet-discriminatiebeginsel en ook het subsidiariteitsbeginsel respecteert. Ten tweede, de toepassing van de richtlijn behoort tot de bevoegdheid van de federale regering". Over dat punt bestaat vooralsnog geen discussie ; immers, na de federalisering van de wetgeving zullen wij rechtstreeks bij machte zijn deze wetgeving om te zetten. Het is echter van groot belang dat de Gemeenschappen en de Gewesten, thans via de federale regering, mee gestalte geven aan de richtlijn.

De toepassing van deze richtlijn kan in Vlaanderen inderdaad aanleiding geven tot een aantal problemen. In dat verband wordt ons standpunt vandaag als volgt verwoord : "Vlaanderen vraagt dat alvorens België overgaat tot de goedkeuring van de richtlijn, de federale overheid meedeelt hoe zij zal tegemoetkomen aan een aantal Vlaamse bekommernissen.

Eerste bekommernis : Vlaanderen vindt dat iemand die het politieke recht heeft om te stemmen in ge-

Kelchtermans

meenteraadsverkiezingen, moet onderworpen worden aan de lokale belastingplicht. Het is onduidelijk dat de Europese Unie-onderdanen vrijgesteld zouden worden van het betalen van lokale belastingen en tegelijkertijd zouden kunnen beslissen over de aanwending van het belastinggeld, betaald door Belgische onderdanen.

Tweede bekommernis : de vraag stelt zich of de federale regering in geen regeling moet voorzien voor bepaalde gemeenten met een hoge concentratie van Europese Unie-onderdanen in België. De discussie moet daarover gevoerd worden". Dit is een uiterst delicaat discussiepunt omdat een regelgeving ter zake erg moeilijk zal verlopen. Het probleem zal duidelijk moeten worden uiteengezet en alle mogelijke oplossingen besproken.

Derde bekommernis : de vereiste om minimaal zes maanden ingeschreven te zijn in het bevolkingsregister van een gemeente alvorens te kunnen deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen. Dat werd afgeschaft door de gewone wet van 16 juli 1993 ter vervollediging van de federale staatsstructuur. De nieuwe regeling bepaalt dat men moet ingeschreven zijn op het moment dat de kiezerslijsten worden opgesteld, zonder hiervoor een concrete termijn vast te stellen. De vraag stelt zich of een minimale verblijfsduur toch niet moet worden voorzien.

Volgend punt : Vlaanderen zal vragen aan de federale overheid of zij artikel 5, lid 3 van de richtlijn zal toepassen, dat stelt dat de lidstaten

kunnen bepalen dat alleen hun eigen onderdanen verkiesbaar zijn voor de functies van hoofd of lid van het bestuur van een lokaal lichaam.

Wat de taalvereiste betreft, neem ik aan dat de regeling die zal worden aanvaard erin bestaat dat het taaltoezicht onverkort wordt toegepast en dat het Nederlands in elke Nederlandstalige gemeente moet worden gesproken. In bestuurszaken en op gemeenteraden moet het Nederlands de enige gangbare taal zijn. Hieruit vloeit voort dat de burgemeesters en schepenen de streektaal beheersen.

Dat wil niet zeggen dat degene die de passieve kiesplicht volbrengt de streektaal moet beheersen. Ik meen echter dat degene die een actief mandaat wil bekleden, de streektaal moet spreken vooraleer hij kandidaat voor een dergelijk mandaat kan zijn.

Mijnheer de voorzitter, ik meen hiermee op al de vragen die collega Van Vaerenbergh in zijn goed geargumenteerde interpellatie naar voren heeft gebracht, te hebben geantwoord.

De voorzitter: De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord dat inderdaad grotendeels aan onze bekommernissen tegemoet komt.

Mijnheer de minister van Binnenlandse Aangelegenheden, ik heb in het federale parlement een motie ingediend om aan te tonen dat er in het federale parlement belangstelling voor deze zaak bestaat.

Over deze motie werd niet gestemd omdat de gewone motie voorrang heeft gekregen.

Om duidelijk te maken dat wij om deze zaak bekommerd blijven, omdat wij van oordeel zijn dat het Vlaamse parlement in deze zaak in elk geval moet blijven meespreken en om uw houding te versterken zodat men zou weten dat het Vlaamse parlement achter de houding van de Vlaamse regering, staat zal ik ook hier een met redenen omklede motie indienen waarin de bekommernissen die u hebt geuit worden bevestigd en bekrachtigd.

Ik denk dat de Vlaamse regering sterker zal staan in de onderhandelingen met de federale regering wanneer het duidelijk is dat de Vlaamse regering door het Vlaamse parlement wordt gesteund.

Deze motie is dus geen uiting van wantrouwen maar is bedoeld om u te steunen in de verdediging en de vrijwaring van onze belangen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Vaerenbergh werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Deze moet uiterlijk 24 uur na de vergadering zijn ingediend.

— *Het incident wordt gesloten om 10.55 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid